

Навіны

РАДАЎ БЕЛАРУСКАГА НАРОДНАГА ФРОНТУ "АДРАДЖЭНЬНЕ"

нумар 7

верасень 1999 г.

«Праўдзівы» зьезд усё ж адбыўся

У выкананьне загаду Зянона Пазьняка аб скліканьні 26 верасня IV Зьезду Партыі БНФ група ягоных прыхільнікаў правяла ў гэты дзень сход, на якім узялі сабе новую назву, статут, праграму, сымболіку і абралі сабе кіраўніцтва.

Апошняя вэрсія назвы арганізацыі «Кансэрватыўна-хрысьціянская партыя Беларускага Народнага Фронт» нарадзілася раніцай 26 верасня ў тэлефоннай размове Юрыя Беленькага з Зянонам Пазьняком і ў той жа дзень была зацьверджана на Зьездзе (88 – «за», 29 – «супраць», 13 – «устрымаліся»). Папярэдня ж прапанова старшыні БНФ — «Кансэрватыўная партыя Беларускага Народнага Фронт» — галасавалася ў якасьці прапановы Анатоля Крыварота (35 – «за», 54 – «супраць», 40 – «устрымаліся») і разам з прапановай Яўгена Куліка пакінуць старую назву «Партыя БНФ» (22 – «за», 79 – «супраць», 18 – «устрымаліся») не набрала большасці ды была адхіленая.

Паводле паведамленьня старшыні мандатнай камісіі Віктара Кароліка, на Зьезд былі вылучаныя 208 дэлегатаў, 141 зарэгістраваўся, паўнамоцтвы 140 былі пацьверджаныя, адзін быў зарэгістраваны памылкова.

Мікола Крыжаноўскі зачытаў справаздачны даклад старшыні Партыі БНФ Зянона Пазьняка (гл. стар.3). Потым, пасля настойлівых прапановаў Юрыя Беленькага, які веў сход, дэлегаты прагаласавалі за прадастаўленьне слова в. а. старшыні Партыі БНФ Лявону Баршчэўскаму як простаму сябру партыі, бо ён не рэгістраваўся ў якасьці дэлегата гэтага Зьезду

(большасьць – «за», 11 – «супраць», 8 – «устрымаліся»). Спавешчаньне кіраўніка партыі ў Беларусі трох апошніх год прагучала на Зьездзе скарачана, паколькі дэлегаты не пажадалі даць на гэта патрэбны час. «Навіны БНФ» гэты тэкст друкуюць поўнасьцю (гл. стар.5).

Пасля гэтага былі зацьверджаныя пракол мандатнай камісіі гэтага Зьезду і зачытаная на першай сэсіі VI Зьезду руху БНФ «Адраджэньне» справаздача рэвізійнай камісіі БНФ. Апошняя была зацьверджаная ў якасьці справаздачы рэвізійнай камісіі Партыі БНФ.

Далей дэлегаты прагаласавалі за даручэньне Юрыю Беленькаму атрымаць у Мініюсць пасьведчаньне аб перарэгістрацыі Партыі БНФ, унеслі прапанаваныя Зянонам Пазьняком зьмены ў Статут і сымболіку, прынялі назву арганізацыі (рашэньне аб удакладненьні назвы).

Адбыліся выбары кіраўніцтва Кансэрватыўна-хрысьціянскай партыі БНФ. Дэлегаты Зьезду старшынём партыі абралі Зянона Пазьняка (131 – «за», 0 – «супраць») і ягоных намесьнікаў – Міколу Анцыповіча (130 – «за», 1 – «супраць»), Юрыя Беленькага (131 – «за», 0 – «супраць»), Сяргея Папкова (122 – «за», 9 – «супраць») і Ўладзімера Старчанку (131 – «за», 0 – «супраць»). Быў абраны Сойм у складзе 45 чалавек. Прапанаваны Сярге-

ем Папковым кандыдат Станіслаў Суднік набраў менш за ўсё галасоў і ў склад Сойму не прайшоў.

Са спасылкай на патрабаваньне Мініюсту кіраўніцтва партыі вынесла на Зьезд рашэньне аб пераўліку сяброў і структураў гэтай арганізацыі, якое было падтрымана большасьцю галасоў. Сябрам Партыі БНФ прапанавана да 20 кастрычніка пацьвердзіць сяброўства ў Кансэрватыўна-хрысьціянскай партыі БНФ.

Пасля гэтага вядучы Зьезд Юрыя Беленькі нагадаў прысутным пра правядзеньне 30-31 кастрычніка другой сэсіі VI Зьезду руху БНФ «Адраджэньне», і была прынятая па прапанове Зянона Пазьняка заява «Аб агрэсіі супраць народу Ічкеры».

Пасля заканчэньня Зьезду адбылося паседжаньне Сойму Кансэрватыўна-хрысьціянскай партыі БНФ, на якім сфармавана Ўправа партыі. Адказным сакратаром Управы быў прызначаны Анатоль Крыварот, а сакратарамі – Віктар Каролік, Уладзімер Раманцоў і Алесь Чэхольскі.

Як паведаміў «Навінам БНФ» адказны сакратар Партыі БНФ Вячаслаў Сіўчык, стаўленьне партыі да прайшоўшага 26 верасня Зьезду будзе выпрацавана на Сойме Партыі БНФ, што мусіць адбыцца 3 кастрычніка.

Прэс-канфэрэнцыя кіраўніцтва Кансэрватыўна-хрысьціянскай партыі Беларускай Народнага Фронт

па выніках Зьезду, што адбыўся 26 верасьня 1999 г.

27 верасьня 1999 г., Менск, сядзіба БНФ

Прысутныя: намесьнікі старшыні Кансэрватыўна-хрысьціянскай партыі БНФ Мікалай Анцыповіч, Юры Беленькі і Сяргей Папкоў, сакратар Управы Аляксандр Чэхольскі і прэс-сакратар Валеры Буйвал (вядучы).

Стэнаграма прэс-канфэрэнцыі друкуецца зь невялікімі скаранчэньнямі.

Валеры Буйвал: — Добры дзень, шануюныя калегі. Вітаем Вас сёньня на прэс-канфэрэнцыі, прысьвечанай учарашнім падзеям, новым перспэктывам разьвіцьця дэмакратычнага руху нашай краіны, утварэньню партыі — Кансэрватыўна-хрысьціянскай партыі Беларускай Народнага Фронт. Сёньня перад Вамі выступаць на прэс-канфэрэнцыі намесьнікі старшыні гэтай партыі — Папкоў Сяргей Пятровіч, Беленькі Юры Адамавіч, Анцыповіч Мікалай Васілевіч; гэтаксама сакратар Управы гэтай партыі Чэхольскі Алесь Аляксеевіч.

Юры Беленькі: — Шаноўнае спадарства! Адразу хачу сказаць, што сп. Буйвал, напэўна, абмовіўся — ў нас была ўдакладнена назва партыі. Наша партыя называлася — Партыя БНФ. Мы кіраваліся Статутам БНФ «Адраджэньне», і мы ўдакладнілі назву. Цяпер поўная наша назва гучыць такім чынам: «Кансэрватыўна-хрысьціянская партыя Беларускай Народнага Фронт» і, як варыянты, скарачаныя назвы: «Кансэрватыўна-хрысьціянская партыя БНФ» ці «Партыя БНФ». Г. зн. тры варыянты — поўная, трэшчу скарачаная і скарачаная цалкам.

Шаноўнае спадарства! Я б, можа быць, у двух словах распавёў, як праходзіў зьезд, якія былі матывы правесці 26 верасьня зьезд, якія яго вынікі. У канцы жніўня адбылася першая сэсія Зьезду Беларускага Народнага Фронт «Адраджэньне». Гэта структура зарэгістраваная ў Мін'юсьце як грамадзкая арганізацыя. Партыя Беларускага Народнага Фронт кіравалася Статутам Беларускага Народнага Фронт «Адраджэньне». У сёньняшняй сытуацыі вельмі ярка высьветлілася патрэба мець менавіта паўнаўладную палітычную партыю. Асабліва гэта праявілася падчас падрыхтоўкі перамоўнага працэсу паміж апазыцыйнымі партыямі і выканаўчай уладай пры пасярэдніцтве АБСЭ. Ад Партыі БНФ у гэтым перамоўным працэсе ўдзельнічаў я і магу з упэўненасьцю сказаць, што толькі дзякуючы таму, што мы ў свой час, я маю на ўвазе Беларускай Народнага Фронт «Адраджэньне», стварылі Партыю БНФ, хаця, вы памятаеце, пад той час яна стваралася больш як «юрыдычны парасон» і было заяўлена, што яна ствараецца на выпадак, калі ўладамі будуць здзейсьнены крокі на забарону дзеяньня БНФ «Адраджэньне» ў выпадку правядзеньня выбарчых кампаній, маецца на ўвазе вылучэньне кандыдатаў у парламэнт і г. д., магчымаць удзельнічаць у выбарах. Але ж жыцьцё паказала, што ня толькі такія перашкоды могуць стаяць на шляху БНФ «Адраджэньне», а, у прыватнасьці, удзел у перамоўным працэсе, дзе дапушчаны былі толькі палітычныя партыі. Той прыклад, калі, чыста па гэтых фармальным прыкметах, была выключана з перамоўнага працэсу сп. Абрамава, якая прадстаўляла беларускае «Яблока», — гэта сьведчыць ярка.

Таму вельмі сур'ёзная праца была праведзена па ўдакладненьні Статуту Партыі БНФ, па стварэньні Праграмы, было прапанавана на разгляд Зьезду дзьве праграмы — Праграма-мінімум, першачарговых мераў, і цалкам Праграма Кансэрватыўна-хрысьціянскай партыі Беларускага Народнага Фронт. Я хачу сказаць, што падчас правядзеньня Зьезду назва ўдакладнялася, бо ў праекце прапанавалася назва Кансэрватыўная партыя Беларускай Народнага Фронт. Але яшчэ раней, на папярэднім Зьездзе, гучала прапанова, каб яшчэ тады назваць Партыю БНФ хрысьціянскай партыяй. Тады гэта прапанова не атрымала падтрымкі Зьезду, але час ішоў, і ўчора паступіла некалькі прапаноў ад дэлегатаў, ад сяброў Фронт, каб усё ж такі нашую сутнасьць, якая ярка засьведчана ў нашай Праграме менавіта як партыі кансэрватыўна-хрысьціянскага накірунку, — каб яна была адлюстравана і ў назьве. Што Зьезд і засьведчыў, хаця, можа быць, невялікай перавагай, 88 галасоў усяго было аддадзена за гэтую прапанову, тым ня менш, гэтага было дастаткова, каб поўная назва гучала менавіта так, як я зараз вам прадставіў.

На Зьездзе таксама акрамя ўдакладненага Статуту, Праграмы, была прынята заява па сытуацыі, якая зараз адбываецца ў Ічкерыі, акрамя таго, былі выбраны кіруючыя органы партыі, старшыня, ім быў абраны сп. Зянон Пазыняк, 4 намесьнікі старшыні і Сойм у колькасьці 45 асобаў.

Сяргей Папкоў: — Шаноўныя калегі! Мы правялі 26 верасьня IV Зьезд Партыі БНФ. Прысутнічала 140 дэлегатаў Зьезду, правамоцны кворум Партыі БНФ з улікам тых зарэгістраваных і прадстаўленых пратэстаў на VI Зьездзе Беларускага Народнага Фронт. Мы прынялі, ужо Юры Адамавіч сказаў, зьмены ў Статут і прынялі Праграму Партыі БНФ.

Раней Праграмы Партыі БНФ не было. Партыя БНФ была створана дзеля ўдзелу ў парламэнтных выбарах і дзейнічала толькі падчас выбараў. Таму Праграма партыі была агульнай з грамадзкай арганізацыяй Беларускай Народнага Фронт.

Час нас прымусіў перавесці Партыю БНФ у рэжым сталай працы. І таму прынята Праграма і ўдакладнены Статут.

Прынята рашэньне Зьездам, даручэньні зроблены Юрыю Адамавічу Беленькаму, аб атрыманьні пасьведчаньня аб перарэгістрацыі Партыі БНФ. Партыя БНФ зараз перарэгістраваная, і трэба будзе атрымаць пасьведчаньне. Прыняты рашэньні і даручэньні Сойму Партыі БНФ аб спраўджаньні ў Мін'юсьце парадку рэгістрацыі зьменаў, дапаўненьняў і праграмы Партыі БНФ, і зьмены назвы партыі. Да рэгістрацыі зьменаў назвы партыі ў друку і паўсюль мы дзейнічаем і існуем як Партыя БНФ. Да рэгістра-

цыі зьменаў у Статуте і назьве партыі мы ня маем права выкарыстоўваць гэтыя назвы. Мы ёсьць Партыя Беларускага Народнага Фронт, Партыя БНФ да прыняцьця гэтых зьменаў.

Мікалай Анцыповіч: — Зьезд адбыўся, Зьезд Партыі БНФ. Я хацеў бы адзначыць той момант, што склад дэлегатаў быў даволі прадстаўнічым, шырокая геаграфія — суполкі, рады раённых і г. Менску, абласных гарадоў, раённых. Самы прадстаўнічы Зьезд па колькасьці, па геаграфіі дэлегатаў.

З другога боку, удакладненьне і тэрміналёгія адносна найменьня партыі. Трэба сказаць, што ўжо трэшкі мы спазьніліся. Маецца на ўвазе, можа, гэта трэба было рабіць гадоў пяць назад.

Чым выклікана такое ўдакладненьне? Справа ў тым, што гэтым мы пацьвердзім, што мы Эўропа, што мы ў цэнтры Эўропы. Трэба глянуць на рэаліі эўрапейскія, на партыйнае будаўніцтва. Абавязковым элемантам партыйнага будаўніцтва ёсьць кансэрватыўная партыя. Гэта тыя партыі, якія прадстаўляюць і зь якімі асацыююцца пераймальнасьць традыцыяў і трываласьць — нацыянальная трываласьць, эўрапейская. На Беларусі каб палітра палітычных партыяў была поўная само жыцьцё дыктвала і патрабавала стварэньня кансэрватыўнай партыі. Гэта з аднаго боку.

З другога боку, у назове ёсьць слова «хрысьціянская». Агульна вядома, што XIX ст. — пачатак XX ст. — гэта той пэрыяд, у каторы ў Эўропе сталі рабіцца нормай хрысьціянска-дэмакратычныя партыі, саюзы, аб'яднаньні, хрысьціянска-сацыяльныя партыі і г. д. Асабліва ў час пасля II Сусветнай вайны. Гэта таксама вельмі прадстаўнічая партыйная ніша ў Эўропе, у нас таксама рабіліся нейкія спробы стварэньня хрысьціянска-дэмакратычных партыяў, але яны неяк аднадзёнкамі былі.

Вядома, што і Эўропа, і мы кіруемся тым, гэта ня значыць, што клерыкалізм музіць паўстаць, гэта ня значыць, што канфэсійная арыентацыя — гэта сьвецкае прачытаньне хрысьціянства, гэта выкарыстаньне векавечных хрысьціянскіх традыцыяў і карэляцыя іх з палітыкай. Тым больш, яшчэ адзін момант я хачу адзначыць, што за ўсю гісторыю XX ст. у дачыньні да нашага народу самай такой уплывовай і прадстаўнічай партыяй была Беларуская хрысьціянская дэмакратыя на чале са Станкевічам, Гадлеўскім. Яна ўзьнікла ў травні 1917 г. у Петраградзе і існавала аж да 1940 г. Пагатаму тут таксама ёсьць традыцыі і, здаецца, нам удалося акумуляваць гэта.

Аляксандр Чэхольскі: — Я хацеў бы, паважаныя журналісты, звярнуць вашу ўвагу на тое, што ў Сойм з 45 чалавек увайшло 25 прадстаўнікоў рэгіянальных арганізацыяў. Гэта, фактычна, у нас упершыню, і большасьць у Сойме складаюць тыя людзі, якія непасрэдна на месцах працуюць зь людзьмі, — кіраўнікі арганізацый раённых, гарадзкіх, непасрэдна людзі, якія працуюць у структурах.

заканчэньне на стар. 8

Зянон Пазыняк:

Палітыка партыі Адраджэння

(Даклад на IV З'ездзе Партыі БНФ)

Паважаныя спадарыні і спадары, шановныя фронтаўцы – сябры Партыі БНФ, госьці З'езду. Вітаю вас у Бацькаўшчыне, якая скоро будзе свабоднай!

У сваім дакладзе я спынюся на палітычным становішчы і на палітычных задачах Партыі беларускага Адраджэння.

Тая барацьба, што адбываецца ў Беларусі на працягу апошніх 10-ці гадоў, гэта ёсць змаганьне за адраджэнне Беларускай ідэі, за існаванне беларускай нацыі, за сьвярджэнне незалежнай беларускай дзяржавы. У гэтым сутнасьць. Усё астатняе альбо выяўляе гэтую сутнасьць, альбо супроцьпастаўляецца ёй. Прытым у розных формах: ад акупацыйнага рэжыму да каляніяльнай дэмакратыі.

Беларускі нацыянальна-вызвольны рух ёсць дэмакратычны рух і па сваіх ідэях, і па рухаючых сілах. Але істотна ўбачыць, што ворагі беларушчыны ствараюць дэмакратычныя фантомы і імкнуцца ізаляваць нацыянальна-вызвольны рух у асобную сферу палітыкі, а потым сьпіхнуць на пэрыфэрыю і — ліквідаваць.

Гэта не ўдавалася і немагчыма было зрабіць да апошняга часу, пакуль не ўсталявалася дыктатура і не падзялілася ўладная намэнклятура, не стварылася намэнклятурная апазыцыя. Пачаўся працэс узаемадзейня і дыфэрэнцыяцыі як у асяродзьдзі намэнклятурных апазыцыянераў, так і ў асяродзьдзі БНФ.

Пераход намэнклятурных апазыцыянераў на беларускую нацыянальна-вызвольную пляцоўку меў дэкларацыйны характар. Толькі некалькі чалавек наблізіліся да адраджэнскага разуменьня і адстойваньня беларускіх нацыянальных задачаў. Астатнія засталіся ў палоне старой каляніяльнай ідэалёгіі і чужародных поглядаў на галоўныя каштоўнасьці нацыі.

Тым часам у асяродзьдзі БНФ працэсы канвэргенцыі набылі разбуральныя рысы, узмацніўся канфармізм, скрыты і адкрыты пераход на пляцоўку намэнклятурна-дэмакратычнай апазыцыі, пад лэзунг «объединения демократических сил», сэнс якога – у падпарадкаваньні Народнага Фронту палітыцы каляніяльнай апазыцыі, у выкарыстаньні структурнай сілы БНФ для зьмены дзяржаўнага кіраўніцтва і вяртаньня да ўлады намэнклятурных апазыцыянераў коштам (ці прынясьнем у ахвяру) прынцыпаў беларускага нацыянальнага Адраджэння.

У 1997 годзе на V З'ездзе БНФ, пасля нашага адноснага посьпеху ў стрыманьні расейскай палітыкі «інтэграцыі», я падрабязна аналізаваў гэтую сытуацыю і прапанаваў разьвіваць канцэпцыю Беларускага вызвольнага руху. Што адбывалася потым, як змагаліся супраць гэтай ідэі, як зьяўляліся розныя харты ды шараметы (цяпер гэты агент выступае разам зь Няўзоровым за перамогу рускага «аружыя» на Каўказе), як раслойвалася і канфліктавала кіраўніцтва Фронту, — усяму гэтаму вы былі сьведкамі. Але трэба адзначыць галоўнае. Ідэя і арганізацыя Беларускага вызвольнага руху была затарможаная не настолькі звонку, колькі ўнутры, у кіраўніцтве БНФ. І гэта

было непасрэдным вынікам канвэргенцыі, беспрынцыпнага супрацоўніцтва з каляніяльнай апазыцыяй, ростам канфармізму і пераарыентацыяй каштоўнасьцяў.

Нарыў лопнуў у траўні гэтага году, пасля правалу правакацыі з фальсыфікацыяй галасаваньня на выбарах Прэзыдэнта. Тут і адчынілася бездань, перад якой стаяў Фронт, выявілася цана супрацоўніцтва з каляніяльнай намэнклятурай. Менавіта тут адбыўся маральны выбар і рэальны падзел у арыентацыі палітычных каштоўнасьцяў. Не падважваецца воля, свабода, дэмакратыя, незалежнасьць Беларусі, але нівелюецца Адраджэнне, разыходзяцца шляхі дасягненьня мэты і мэтады змаганьня за сьветлыя ідэалы.

Травеньскія выбары Прэзыдэнта яскрава паказалі рознасьць шляхоў у Фронце і залежнасьць выніку ад выбару шляху. Гэтая мэтадалягічная аксыёма вядомая ўжо тысячы гадоў і адлюстраваная ў калектыўнай памяці чалавецтва. Але, пэўна, пакуль існуе чалавечая гісторыя, людзям наканавана на ёй вучыцца.

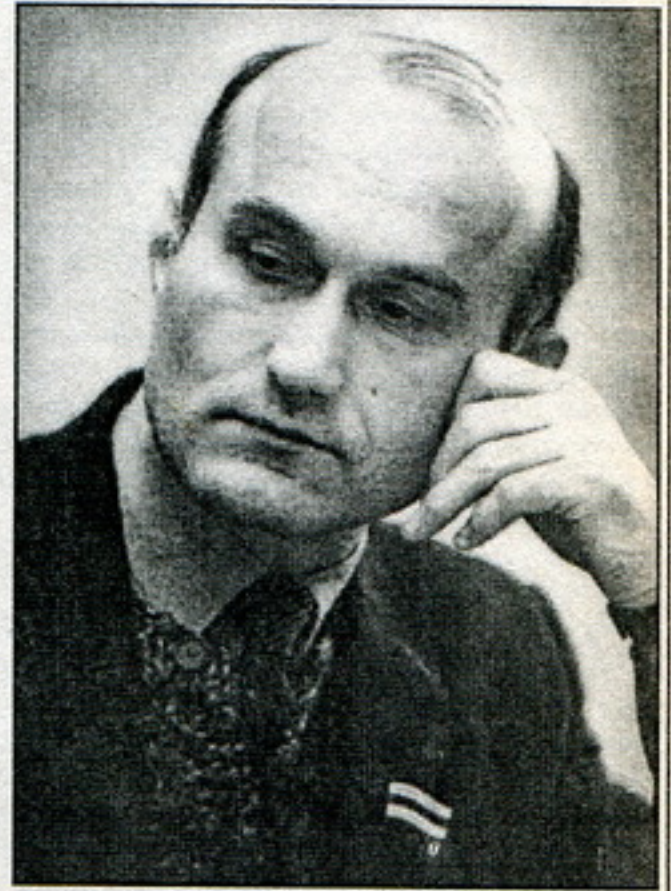
Вядома, лепш было б, каб мы здолелі вучыцца на чужым вопыце і чужых памылках. Але калі ўжо здарылася вучыцца на сваіх памылках, то трэба сапраўды вучыцца, а не займацца самаашуканствам, не хаваць галаву ў пясок.

Падзел адбыўся. Падзел існуе. Наша задача – захаваць, сабраць і злучыць усе здаровыя беларускія адраджэнскія сілы Фронту. Крокам да гэтага злучэньня павінна стаць арганізацыйнае і ідэйнае ўмацаваньне палітычнай партыі Беларускага Народнага Фронту.

У гісторыі БНФ, на які ўвесь час градам сыпаліся каменні непрыяцеляў Беларусі, мы ўжо перажывалі магутны стрэс, які адбыўся на нашых структурах. Гэта было ў канцы 1990 года, яшчэ за часы непадзельнага панаваньня КПСС і КГБ. Тады, 7 лістапада, у дзень юбілею камуністычнага перавароту, Беларускі Народны Фронт арганізаваў першую ў СССР грандыёзную антыкамуністычную дэманстрацыю ў Менску. Звыш 30 тысячаў фронтаўцаў і прыхільнікаў Фронту прайшлі калёнай праз увесь праспэкт Леніна з антыкамуністычнымі лэзунгамі, скандуючы: «Далоў камунізм!», «Далоў КПСС!», «Далоў Савецкі Саюз!» На плошчы Леніна перад Домам ураду адбыўся антыкамуністычны мітынг, у час якога з боем, перамагаючы нападзеньне міліцыі, да падножжа помніку Леніна былі скінутыя «дары камунізму»: пудзіла ГУЛА-Гу, калючы дрот, расстрэльныя мішэні НКВД, фуфайкі зэкаў, сымбалічныя шыбеіцы і крываваыя партрэты бальшавіцкіх катаў, лэзунгі камунізму.

Мы вярнулі ім іхныя «заваёвы сацыялізму». Гэты сімвалічны акт ачышчэньня і сам факт антыкамуністычнай дэманстрацыі, замест традыцыйнай савецкай «демонстрацыі трудящихся», нанесли моцны ўдар па камуністычных уладах у Беларусі.

Але камунізм яшчэ трымаўся. Такой прапагандысцкай істэрыкі супраць БНФ,

такога татальнага напору, такога шаленства і псыхозу супраць нас я ня памятаю за ўсю гісторыю Фронту. Супраць БНФ была мабілізаваная ўся дзяржаўная машына, уся камуністычная партыя, усе яе сілы і запасы і ўсе прапагандысцкія рэсурсы.

І здавалася, што Фронт «пасыпаўся», пачалі выходзіць зь яго шэрагаў розныя «дэмакратычныя камуністы», барацьбіты за перабудову і сацыялістычную справядлівасьць, змагары за Леніна супраць Сталіна, за дэмакратыю ў СССР і проста выпадковыя людзі, сярод якіх нават савецкі прафэсар Акулаў быў прыхільнікам БНФ і разносіў ушчэнт намэнклятуру КПСС. «Гэта памылка, — крычалі мне ў вочы, — Пазыняк разбурае Фронт! Гэта правал! Ня трэба было такой дэманстрацыі!»

У сакавіку 1991 года на II З'ездзе БНФ я казаў, што гэта не памылка і не паражэньне, а найвялікшая перамога, якая ўвойдзе ў гісторыю барацьбы з камуністычнай уладай і ўмацуе Беларускі Народны Фронт.

Так яно і сталася: сплылі «дэмакраты за перабудову», спадарожнікі і змагары за паляпшэньне сацыялізму. Прышлі новыя сьведамыя людзі, антыкамуністы. Беларускі Народны Фронт палітычна кансалідаваўся і сапраўды стаў беларускім нацыянальна-дэмакратычным рухам.

Нешта падобнае мы назіраем цяпер. Настаў момант ісьціны, момант выбару. Трэба прыняць яго з розумам і згуртаваць вакол Партыі БНФ усё здаровае, моцнае і дзейнае, каб гэты выбар стаў чыннікам сілы нашай Партыі і грунтам для ўмацаваньня Беларускага Народнага Фронту. Умацаваная Партыя БНФ павінна стаць палітычнай асновай Фронту, якая злучыць вакол сябе і прыцягне ў свае шэрагі беларускія адраджэнскія сілы. Наша апірышча – гэта тыя паўтара-два мільёны сьведамых беларусаў, якія вераць Фронту і Беларускай ідэі. І мы ня можам не апраўдаць іх давер.

працяг на стар. 4

Зянон Пазьняк:

Палітыка партыі Адраджэння

пачатак на стар. 3

Беларуская нацыянальная ідэя вымагае ня толькі шырокага вызвольнага руху, але і моцнай палітычнай арганізацыі.

Я прапанаваў нашым фронтаўскім «прагматыкам» некалькі варыянтаў захавання адзінства Фронту. На жаль, усё было адкінута, а ў адказ – не прапанавана нічога, не выяўлена ўвогуле ніякіх ідэяў па арганізацыі БНФ пасля травеньскага падзелу. Адзінай задачай, якую яны паставілі перад сабой і перад Фронтам – зняць старшыню БНФ, выключыць мяне з прафэсійнай палітыкі. Навошта гэта захацелі зрабіць мае калегі, якія самі такой палітыкай не займаюцца, мне з маім ідэйным «прагматызмам» – да канца не зразумела.

Можна было б, на мой погляд, арганізаваць скаардынаваную працу Фронту і Партыі Фронту на ўзроўні кааліцыйнай кардынацыі ў кіраўніцтве і паяднаньня асобных структураў (мой ліст ад 8-га жніўня). Аднак прапанова не была ўспрынята, і ў адказ пачуліся абвінавачваньні ў расколе.

Такая рэакцыя, а таксама шэраг іншых дзеянняў, артыкулаў і інтэрвію ў антыфронтаўскім друку, выпуск сумніцельных лістовак на рускай мове аб «новай волне», дзе нашыя прагматыкі паказаныя ў атачэнні В. Ганчара, і іншыя папулісцкія заявы пераканалі мяне, што мы маем справу з даволі безадказнай пазыцыяй. Магчыма, тут зьбег абставінаў, і ўсё выглядае ня так кепска, але ўсё гэта, тым ня менш, абавязвае нас цяпер выразна, моцна і зразумела засьведчыць беларускую адраджэнскую фронтаўскую пазыцыю, структурна арганізаваць яе ў моцнай палітычнай партыі і паставіць у аснову сыстэмнай арганізацыі Фронту.

Як будзе выглядаць умацаваная сыстэма БНФ, мы вырашым на 2-м паседжанні VI Зьезду Фронту, дзе нам засталася абраць Сойм і намеснікаў старшыні.

12-га верасня ў лісьце «Беларуская сіла – у палітычнай арганізацыі» я прапанаваў для абмеркаваньня прыблізную схему адзінай сыстэмы БНФ з узмоцненай роляй Партыі. Мяркую, што пасля гэтага Зьезду ў нас яшчэ будзе час абмеркаваць, удакладніць дэталі і падыходы фронтаўскай арганізацыйнай сыстэмы.

Сябрам Партыі БНФ прапанавана разгледзець напраўкі і дадаткі ў Статут. Яны ня маюць, як вы заўважылі, кардынальнага характару, але накіраваныя на тое, каб умацаваць арганізацыю і паставіць яе на добры партыйны грунт.

У прэамбуле адзначана, што Партыя Беларускага Народнага Фронту – гэта палітычная партыя, якая грунтуецца на ідэалёгіі Беларускага Адраджэння і народна-кансэрватыўных каштоўнасьцяў беларускай палітычнай культуры, ажыццяўляе сваю палітычную праграму шляхам прапаганды ідэй і ўдзелу ў фармаваньні канстытуцыйных органаў дзяржаўнай улады Беларусі.

Партыя БНФ виступае за добрае ўладкаваньне грамадства на прынцыпах дэмакратыі і гуманізму, за культурна-нацыянальнае адраджэнне беларускай нацыі, за

разьвіцьцё беларускай культуры ды культуры ўсіх нацыянальных мяшчыняў Беларусі.

Галоўная мэта партыі БНФ – усталяваньне дэмакратычнага грамадства і пабудова моцнай беларускай дзяржавы.

Мы асабліва падкрэсьліваем нашу сувязь, пераемнасьць і адзінства зь Беларускім Народным Фронтам, адзначаем, што Партыя БНФ увасабляе палітычную лінію Беларускага Народнага Фронту «Адраджэнне», ажыццяўляе палітычныя палажэньні праграмы БНФ і зьяўляецца ягонаю ідэйнай, палітычнай і арганізацыйнай самастойнай асновай. Партыя БНФ прызнае за сабой усю гісторыю Беларускага Народнага Фронту і бярэ на сябе адказнасьць за ўсю ягоную палітыку, усю дзейнасьць і дакумэнты, ад пачатку існаваньня БНФ. У выпадку спынення дзейнасьці БНФ зьяўляецца ягонаю пераемніцай.

Дбаючы пра пабудову дэмакратычнага грамадства і моцнай беларускай дзяржавы, мы шануем духоўныя, культурныя і звычайныя каштоўнасьці, створаныя беларускім народам. Асоба павінна быць ня толькі свабоднай, але маральнай, грамадства – ня толькі вольным, але і праўным, дзе кожны чалавек мае праўныя гарантыі прымяніць свае здольнасьці і карыстаць з сваёй працы, дзе права стварае магчымасьці рэалізаваць шансы кожнаму, нават нямогламу, дзе няма лішніх людзей. Мы шануем грамадства, у якім сэнсам існаваньня ёсьць вечныя ідэалы добра і справядлівасьці, павага да продкаў і клопат пра будучыню нацыі. Мы разумеем зьмест нацыянальнага існаваньня як працэс духоўнага, гуманітарнага разьвіцьця, як пабудову на моцным грунце, а не на новым месцы, як вырастаньне з карэньняў, а не перасадку ідэяў.

Мяркую, што мы павінны, нарэшце, удакладніць назву сваёй партыі, згодна з той вялікай нішай, якую мы займаем, і кансалідавацца ў беларускі і эўрапейскі палітычны працэс.

Гісторыя палітычнае дзейнасьці паказала, што Беларускі Народны Фронт трывала стаіць на пляцформе беларускай адраджэнскай ідэалёгіі, абаянаецца на традыцыі беларускай палітыкі і нацыянальнай культуры, на кансэрватыўныя палітычныя каштоўнасьці і хрысьціянска-дэмакратычныя погляды на грамадства. Агулам – гэта правы спектр кансэрватыўных, народных і хадэцкіх партыяў. Фронт яднае ў сабе погляды і найбольш адлюстроўвае кансэрватыўна-хадэцкую пляцформу. Пазытывісцкі прагматызм, які выявіўся ў апошнім часе ў сувязі з рэсурснай дзейнасьцю НДА, — гэта, на мой погляд, анамалія ў Фронце, скок убок, часовая і дастаткова суб'ектыўная зьява, якая зьнікне са зьнікненьнем прычыны (спонсарскай падтрымкі «грантавай дэмакратыі»).

Па сваёй палітычнай пляцформе мы ёсьць беларуская народная (адраджэнская) партыя кансэрватыўнага кшталту. Умацоўваючы Партыю Фронту, мы павінны ў назьве канкрэтызаваць яе палітычную сутнасьць. Прапанаванае ўдакладненьне назвы: «Кансэрватыўная партыя – Беларускі Народны Фронт», — на мой погляд, добра выяўляе зьмест ідэалёгіі, палітычную шкалу каштоўнасьцяў, палітычную нішу і гіста-

рычную прыналежнасьць партыі.

Гістарычная (сутнасная) частка назвы партыі («Беларускі Народны Фронт») ня можа быць зьмененая ні пры якіх абставінах. БНФ – гэта ёсьць ужо аб'ектыўны палітычны і гістарычны тэрмін, зь якім мы ўвайшлі ў гісторыю і палітыку Беларусі. І ў сусьветную палітыку. БНФ ёсьць мы, фронтаўцы. Гэтая назва можа зьнікнуць з нашага ўжытку толькі са зьнікненьнем самой арганізацыі.

Заканчваючы гаворку пра дадаткі ў Статут, хачу адзначыць дзьве важныя пазыцыі: у Партыі прадугледжана фактычная двухузроўневая структура функцыянаваньня. Гэта суполкі і раённыя арганізацыі суполак з аднаго боку, і непасрэдна кіраўніцтва Партыі (старшыня, Сойм і Управа) – з другога. Спаўняючы заканадаўства, мы прадугледзілі і прамежжавы (бюракратычны) узровень. Гэта рэгіянальныя (у тым ліку і абласныя) арганізацыі. Але яны валодаюць толькі каардынацыйнымі функцыямі. Гэта дапаможа нам актывізаваць дзейнасьць Партыі і адначасна пазьбегнуць яе бюракратызацыі ў трэцім прамежжавым (абласным) зьвяне.

Другая важная пазыцыя датычыць палітычнай эфэктыўнасьці і кіруемаьці Партыі і заключаецца ў тым, што ў пэрыяд выбараў кіраўніка краіны і ў органы ўлады Беларусі Сойм Партыі БНФ (калі Партыя ўдзельнічае ў выбарах) валодае функцыямі непасрэднага цэнтральнага кіраваньня: можа прымаць рашэньні па кожным сябры Партыі (выключэньне з арганізацыі, наданьне і пазбаўленьне паўнамоцтваў і інш.).

Такое палажэньне дасць магчымасьць запабегчы авантурызму і некіруемаьці ў час выбараў, пранікненьню ў Партыю чужародных асобаў з мэтай стаць дэпутатамі і г. д. БНФ ужо мае такі нэгатыўны вопыт. Трэба выключыць яго паўтарэньне. Але падкрэсьліваю: гэтае статутнае правіла дзейнае толькі ў пэрыяд выбараў і пры ўмове, што Партыя ў іх удзельнічае. Гэта трэба асабліва ўдакладніць у фармулёўцы (гл. разьдзел 4, устаўка пасля 20-га абзацу).

Да ўвагі дэлегатаў Зьезду прапанаваныя праект Праграмы Партыі БНФ і кароткі праект першачарговай Праграмы, альбо Праграмы-мінімум.

Праект агульнай Праграмы Партыі БНФ падрыхтаваны на аснове Праграмы Беларускага Народнага Фронту «Адраджэнне», прынятай на III Зьездзе БНФ 30 траўня 1993 года. Скарыстаныя яе структура, тэкст і асноўныя палажэньні, выпрабаваныя гісторыяй, часам і практыкай палітычнае працы. Разам з тым з тэксту выключаны ўжо не актуальныя і агульнавядомыя сэнтэнцыі, удакладненыя некаторыя пазыцыі (напрыклад, пра палітыку нэўтралітэту і дачыненні з НАТО), дададзеныя новыя тэмы, зробленыя акцэнтныя, пашыраная пляцформа галоўных каштоўнасьцяў, сфармуляваныя азначэньні і палітычныя задачы. Праграма (праект) складзеная на дастаткова адлеглы адрэзак часу.

працяг будзе

Інфармацыя в. а. старшыні БНФ Пявона Баршчэўскага на сходзе фронтаўцаў 26 верасня 1999 г.

Шаноўныя фронтаўцы, госьці, журналісты!

Пачуцьцё адказнасці й не такая частая магчымасць сустрэцца з некаторымі з вас, а таксама даручэнне адсутных тут кіраўнікоў Фронту (якія знаходзяцца ў рэгіёнах на сустрэчах з нашымі калегамі) прывялі мяне на гэтую трыбуну. Хачу запэўніць, што асабіста кожнага з вас я паважаю і менавіта таму мушу раскрыць вочы на тую падтасоўку, а часам і хлусню, якія скіраваныя супраць мяне асабіста, супраць аднаго з заснавальнікаў і стваральнікаў БНФ сп. Вячоркі і некаторых нашых калег. Усё, што я буду гаварыць, пацверджана Статутам Партыі БНФ, Праграмай БНФ «Адраджэньне», рашэннямі зьездаў БНФ, іншымі дакумэнтамі. Нельга пабудаваць на хлусні й падтасоўках ніводную добрую справу.

Хлусьня №1

Паважаны сход зьяўляецца Зьездам Партыі БНФ:

1. Апошні Сойм Партыі БНФ адбыўся 11.09.1999 г. Статут: «Сойм Партыі БНФ... склікае Зьезд Партыі БНФ»

Скліканьне = вызначэньне даты і складу аргкамітэту.

Чэрвеньскі Сойм вызначыў дату 31 ліпеня (1 жніўня) — і даручыў арганізацыю IV Зьезду Партыі таму аргкамітэту, што арганізоўвае VI Зьезд руху.

Чаму ня быў адкрыты Зьезд 1 жніўня?

Зьезд Партыі фармальна зацвярджае вынік справаздачы й выбараў: тыя сябры Партыі, што выбраны ў кіруючыя органы Руху тэмным галасаваньнем, перавыбіраюцца сьпісам у кіраўнічыя органы Партыі праз адкрытае галасаваньне. Спроба праводзіць падзел, у т. л. раздзельныя выбары, была асуджана ў 1995 г. рашэннямі IV Зьезду руху і II зьезду Партыі. Ніхто такіх прапаноў — пра падзел — ні 31 ліпеня, ні 1 жніўня ў Прэзыдыюм Зьезду ня ўносіў. Працэдуры Зьезду яшчэ не падпісаны, але ёсьць фанэграма. Калі ў 16.10 (тэрмін арэнды залі сканчаўся ў 16.00) я запытаў у Зьезду руху пра перанос II сэсіі зьезду на верасень, з залы была папраўка «верасень-кастрычнік», і яна была кансэнсусам зацверджаная. Ніхто не паставіў тады пытаньня, што трэба адчыняць Зьезд Партыі: не было, за што галасаваць на тым Зьездзе, і фізычна не было часу. Было кансэнсусам дамоўлена, што дэлегаты Зьездаў будуць тыя самыя. Сп. Пазыняк паставіў гэтае пытаньне толькі пасля 20 жніўня, да гэтага ў яго ніякіх прэтэнзіяў на гэты конт не было (гл. яго факсы ад 12, 16 і 18 жніўня).

2. Дапусьцім, я парушыў рашэньне чэрвеньскага Сойму. Але ж Зьезд адкрыты ня быў, а паводле Статуту, Зьезд склікаецца ўсё роўна Соймам!

11 верасня Сойм у прысутнасці 25-ці з 44-х сяброў Сойму (добры кворум!), не атрымаўшы ніякіх прапаноў наконт даты Зьезду ад сп. Пазыняка сваім рашэннем — у поўнай адпаведнасьці са Статутам — прызначыў гэтую дату на 30-31 кастрычніка гг.

Як гаварылася, было рашэньне Сойму партыі пра тое, што Зьезд арганізоўвае аргкамітэт. Але аргкамітэт да сёньняшняга

дня не засядаў, і ніякіх зваротаў у аргкамітэт ад імя яго сяброў спсп. Беленькага, Папкова, Анцыповіча і інш. на гэты конт не паступала.

Такім чынам, сёньняшні сход ня можа называцца Зьездам, бо ён праводзіцца ў *абыход рашэньня Сойму на даце і ўвогуле ў абыход аргкамітэту*.

3. Паводле Статуту Партыі Зьезд «заслухоўвае справаздачу рэвізійнай камісіі». Чытаю рашэньне рэвізійнай камісіі Партыі БНФ ад 25.09.1999 г.:

“Даручыць старшыні Рэвізійнай камісіі Партыі БНФ сп. Ілюкевічу У. выступіць з дакладам ад імя камісіі на IV зьездзе Партыі БНФ, які адбудзецца, у адпаведнасьці з рашэннем Сойму Партыі БНФ, 30-31 кастрычніка 1999 г.”

Калі гэта Ўстаноўчы зьезд новай партыі, то ён, напэўна, легітымны. Але Партыя БНФ, якая існуе з 30 мая 1993 г., тут ні пры чым.

Хлусьня №2

Паважаны сход мае кворум Зьезду.

Ізноў-такі паводле рашэньня чэрвеньскага Сойму дэлегатамі Зьезду пераабраныя 44 сябры Сойму Партыі (прысутнічае меншасць), 4 сябры рэвізійнай камісіі (не прысутнічае ніхто) = разам 48, і абраныя дэлегаты ад 260-ці акругаў. Агульная колькасць дэлегатаў павінна складаць у ідэале $44+4+260=308$ дэлегатаў. Але часовыя пасьведчаньні дэлегатаў Зьезду партыі былі выдадзеныя 1 жніўня прыкладна 200 вылучэнцаў ад акругаў. Да таго ж былі спробы давыбраць або перавыбраць некаторых зь іх. Так ці інакш колькасць вылучаных дэлегатаў на Зьезд ня можа быць меншай за 250! Кворум у пачатку любога зьезду $2/3$ ад выбраных дэлегатаў — г. зн., ня менш як 165! Такой лічбы няма, калі не рабіць фальсыфікацыі. Да таго ж, на гэтую тэму ёсьць дакумэнты.

Як засьведчылі ў адмыслова дасланых ва Ўправу паведамленьнях кіраўнік Магілёўс-

кай абласной арганізацыі А. Фёдараў, яго калегі з Бабруйска, Ліды, іншых гарадоў, у арганізацыях, якімі яны кіруюць, ніякіх легальных выбараў дэлегатаў на т. зв. Зьезд Партыі 25 верасня не праводзілася. Была распаўсюджана заява кіраўнікоў шэрагу буйнейшых арганізацыяў Фронту, выказана асуджэньне ідэі «альтэрнатыўнага Зьезду».

Хлусьня №3

Гэты сход у якасьці зьезду падтрымалі паважаныя людзі, у прыватнасьці Васіль Быкаў. Заўважце: у гэтай зале няма праф. Грышкевіча. Амаль няма ў зале й тых, хто ўвайшоў у 1988 г. у заснавальнікі БНФ.

Цяпер наконт Васіля Ўладзімеравіча Быкава. Я звязваўся зь ім учора позна ўвечары, па тэлефоне з Управы. Ён пацвердзіў, што яму тэлефанаваў сп. Пазыняк і пытаў, ці ён застанеца ў складзе Сойму Партыі й Руху. Сп. Быкаў адказаў, што застанеца, калі ня будзе дзеяньняў, скіраваных на раскол, на падзел Фронту. Мяне ён прасіў перадаць, што ён будзе і ў адным, і ў другім Сойме, калі Зьезды і Партыі й руху пройдуць скансалідавана без разьбежкі ў часе. Іншая інтэрпрэтацыя яго слоў — гэта падтасоўка, спроба прыкрыцца імем выдатнага чалавека.

Хлусьня №4 распаўсюджаная ў лісьце сп. Папкова, накіраваным без узгадненьня з кіраўніцтвам партыі ў пакеце ці не да кожнага з вас перад Зьездам. Сп. Папкоў скарыстаў ліст сп. Шушкевіча да кіраўніцтва Фронту, дзе намякалася на нейкіх кіраўнікоў Фронту, што быццам бы ўступілі ў сэпаратныя перамовы з уладай і нешта яшчэ там такое нарабілі. У размове са мной і сп. Вячоркам сп. Шушкевіч пацвердзіў, што сп. Папкоў прыдумаў у сваім лісьце-дадатку і падставіў туды зусім ня тыя прозьвішчы. Пра гэту Шушкевіч сказаў і сп. Папкову па тэлефоне 23 верасня і ў факсе, які даслаў кіраўніцтву 25 верасня г. г.

працяг на стар. 6

Інфармацыя в. а. старшыні БНФ Пявона Баршчэўскага

пачатак на стар. 5

Непрыгожа, сп. Папкоў, займацца падгасоўкамі, як і непрыгожа няўключна апраўдвацца, спіхнуць на іншых свой несумяшчальны са знаходжаньнем у Фронце ўчынак, пра які (на падставе канкрэтных дакумэнтаў) былі праінфармаваныя сябры Сойму й кіраўнікі Менскай абласной ды менскіх раённых радаў!

Думаю, суполка, у якую ўваходзіць сп. Папкоў, дасьць належную ацэнку гэтым учынкам.

Хлусьня № 5 – быццам Старшыня Фронту меў права адхіліць мяне ад выкананьня абавязкаў Старшыні БНФ «Адраджэньне» і Старшыні Партыі БНФ.

Вы ведаеце, я два разы раней падаваў у адстаўку. Але згодна з рашэньнем V Зьезду руху, прадубляваным рашэньнем III Зьезду Партыі, «у выпадку немагчымасьці выкананьня сп. Баршчэўскім абавязкаў Старшыні па прапанове Старшыні Сойм вызначае новага выканаўцу абавязкаў Старшыні». Сойм два разы не падтрымаў маіх заяваў, і я заявіў, што мушу выконваць гэтыя абавязкі да зьездаў. Але й на I сэсіі Зьезду руху мая адстаўка – вы ведаеце – пакуль што прынята галасаваньнем не была. Зьезд жа партыі, як вядома, не пачынаўся.

У парушэньне вышэйзгаданых рашэньняў зьездаў 1997 г. загадчык канцылярыі Управы сп. Юхо выдаў пячатку Партыі БНФ сп. Беленькаму, на што ён без майго дазволу права ня меў. Пытаньне аб гэтым учынку сп. Беленькага абавязкова будзе разгледжана чарговым Соймам Партыі БНФ.

Хлусьня № 6 – быццам я ня меў права склікаць Сойм Партыі БНФ 11 верасьня гг. Усе Соймы Партыі БНФ, у т. л. чэрвеньскі й верасьнёўскі гг., якія вырашаюць пытаньні IV зьезду Партыі, склікаліся мною, бо апаратыўнае кіраваньне рухам і партыяй паводле ўзгадненьня са сп. Пазьняком (прапанова напісана яго ўласнай рукой!) і рашэньняў ліпеньскіх Соймаў 1997 г. было ўскладзена на мяне. Калі гэта аспрэчваць, то ўсе Соймы Партыі з 1997 г. былі нелегітымныя, нелегітымныя і рашэньні чэрвеньскага Сойму аб скліканьні IV зьезду Партыі, нелегітымныя і дакумэнты, на падставе якіх Мін'юст на днях перарэгістраваў Партыю БНФ.

Так можна дагуляцца да поўнага зьнішчэньня партыі дэ-юрэ!

Хлусьня № 7 – быццам бы Баршчэўскі ня выканаў нейкія ўмовы на перамовах ад імя Партыі БНФ пры пасярэдніцтве АБСЭ і заслугу ў гэтай жорсткага пакараньня. У факсе ад 18 жніўня сп. Пазьняк піша: «На жаль, працягваецца працэс развалу палітычнай дзейнасьці БНФ. 12 жніўня я выклаў сп. Баршчэўскаму тэзысы ўмоваў, пры якіх фронт мог бы ўдзельнічаць у перамовах з рэжымам, прасіў хутка абмеркаваць пытаньне і прыняць рашэньне. Аднак прапановы не абмяркоўвалі. Быў падпісаны канфармісцкі «мэмарандум»... і г. д.

А цяпер – наколькі гэта праўда, бо факс сп. Пазьняка ад 12 жніўня я, на шчасьце, захаваў, як і свой адказ сп. Пазьняку, пасланы ў той жа дзень сп. Юхо і атрыманы Старшынем. Вось што стаяла ў факсе сп. Пазьняка: <пропуск у тэксце, — рэд.>. І больш ніякіх умоў! Мой адказ быў наступны: <пропуск у тэксце, — рэд.>.

Цяпер скажыце, чым я заслужыў заведамы нагавор і паклёп у свой адрас?

Хлусьня № 8 – быццам бы я ня ставіў пытаньне аб узмацненьні незалежнай пазыцыі ў міжпартыйных асноўных Палажэньнях пляцформаў.

Гэтыя пункты ёсьць і ў апублікаваных Палажэньнях пляцформы. Але 25 жніўня, выконваючы рэкамэндацыю Управы Сойму Партыі, менавіта я ўнёс дадатак да Пляцформы, але ён ня быў прыняты на тых паседжаньнях, дзе Партыю БНФ прадстаўляў (і нават адзін раз старшынстваваў) сп. Беленькі. Мною ж быў падрыхтаваны на гэтую тэму тэкст Заявы (апублікаваны бязь зьменаў у друку), падпісаны некалькімі партыямі – удзельнікамі перамоўнага працэсу. З-за канфлікту сп. Беленькага са сп. Шушкевічам (я вымушаны быў іх мірыць) напачатку, дарэчы, Шушкевіч гэтай заявы не падпісаў, а пасля маіх і сп. Вячоркі ўгавораў прыслаў факс, што далучае свой подпіс. Гэта факсы, а не эмоцыі, усё было пры сьведках!

У той жа час я, калі ўдзельнічаў у міжпартыйнай нарадзе яшчэ 12 жніўня, сказаў сп. Гайдукевічу, што яго ўдзел у апазыцыйнай фракцыі я не падтрымаю ад імя Фронту. Гайдукевіч з гэтым пагаджаўся, прасіў толькі, каб я моцна супраць не агітаваў. Я не нясу адказнасьці за тое, што на нарадзе без майго ўдзелу сп. Гайдукевіч быў залічаны ў апазыцыянэры афіцыйна.

Мэтай падпісаньня мною вядомага Мэмарандуму аб перадачы паўнамоцтваў на фармальнае зацьверджаньне складу дэлегацыі Вярхоўнаму Савету (але не Прэзыдыюму і тым больш не сп. Ганчару!) было адсячэньне псэўдаапазыцыйных арганізацыяў ад удзелу ў перамовах на баку апазыцыі.

Дарэчы, Вярхоўны Савет сваім рашэньнем 19 верасьня зрабіў тое, што я ад яго чакаў, – зьняў зь сябе адказнасьць за «апазыцыянэра» Гайдукевіча й завізаваў склад дэлегацыі, сфармаваны самімі 7-ю (без ЛДПБ) партыямі! Так што падпісаньне Мэмарандуму было правільным і мудрым крокам і «канфармісцкім» (як яго называе сп. Пазьняк у факсе ад 18 жніўня) ніяк не было – якраз наадварот. Бо ў выпадку з Гайдукевічам Вярхоўны Савет якраз паправіў канфармісцкае рашэньне прадстаўнікоў партыяў!

Хлусьня № 9 – быццам бы па палітычных матывах Сойм БНФ 11 верасьня «расправіўся» з адказным сакратаром сп. Крываротам і каардынатарам Управы сп. Папковым.

Пра ўчынак сп. Папкова я ўжо згадаў – Сойм атрымаў адпаведную інфармацыю. Што да сп. Крыварота, то ёсьць дакумэнты, што сьведчаць пра тое, што сваю пасаду ў Фронце ён выкарыстоўваў часам – мякка кажучы – не па прызначэньні (сябры Сойму гэтыя дакумэнты чыталі, у т. л. і сп. Беленькі). Ад пасады на Сойме 11 верасьня ён быў адхілены абсалютнай *нераважнай* бальшынёй галасоў пры прысутных у зале 34-х сябрах Сойму руху і 24-х – Сойму Партыі!

Дарэчы, аналягічныя дакумэнты паступілі днямі ад аднаго фронтаўца і ў адносінах да іншага прысутнага тут сакратара Управы: будзем пытаньне высвятляць, бо ў гэтым выпадку яшчэ не хапае такіх-сякіх папераў.

Калі хто з паўнапраўных дэлегатаў Зьезду захоча атрымаць дадатковую інфармацыю па гэтым пытаньні, я гатовы яе даць да пачатку легальнай працы Зьезду. Фронт ня можа быць прыкрыцьцём для дзейнасьці, не зьвязанай са Статутам, і хадакоў па гэтых пытаньнях тут быць не павінна!

Вышэй у сваім выступе я прыводзіў толькі ўдакумэнтаваныя факты. Цяпер крыху эмоцыі.

Для чаго спатрэбіўся гэты сыр-бор з нестатутным скліканьнем гэтага Зьезду?! Сойм 11 верасьня да самага канца сваёй працы чакаў прапановаў для абмеркаваньня.

Нарэшце, мякка кажучы, недакладнасьць (не хачу ўжываць тут слова хлусьня) № 10. Назаўтра пасля заканчэньня першай сэсіі VI Зьезду Фронту сп. Пазьняк цвёрда заявіў, што ён перабраны старшынем. У Статуте запісана, што рашэньні Зьезду прымаюцца большасьцю галасоў, а выбары праводзяцца таёмна.

Што ж такое большасьць галасоў? Савецкія юрыдычныя слоўнікі гэтага не тлумачылі (паняцьце было неактуальнае). Даводзіцца зьвяртацца да замежных аўтарытэтных крыніцаў. Самы даступны тут інтэрнэнтаўскі энцыклапэдычны слоўнік Word Net тлумачыць: *Majority 2. (in an election) more than half of the votes (syn: absolute majority): (пры выбарах больш чым палова галасоў)*. На Зьездзе былі зарэгістраваны 1 жніўня 332 дэлегаты, узялі бюлетэні 315, сапраўдных бюлетэняў было 312. Сп. Пазьняк набраў 156 галасоў – гэта значыць ні ў адным выпадку ня больш паловы!

Аналягічнае тлумачэньне дае слоўнік Ўэбстэра. 2. *The greater number; more than half; more than half of the votes (большы лік, больш за палову; большасьць галасоў выбаршчыкаў)*.

Тым ня менш, растлумачыць неадназначнасьць або няяснасьць у Статуте БНФ афіцыйна можа толькі Зьезд БНФ, а не Пазьняк, не Баршчэўскі і ня Ўэбстэр. Таму афіцыйнага выніку выбараў 1 жніўня яшчэ няма.

Хлусьня № 11 – паміж сэсіямі Зьезду Сойм неправамоцны.

У нас ужо былі зьезды зь дзьвюма сэсіямі. IV зьезд БНФ «Адраджэньне» і II зьезд Партыі БНФ. У праежку адбываліся паседжаньні Сойму (у Фаіны Ціханаўны ёсьць пратаколы, у нас – гуказапіс), якія вёў сам сп. Пазьняк, і тады ён Сойм нелегітымным не называў. Цяпер тое самае. Дэлегаты, што прысутнічалі напрыканцы паседжаньня Зьезду 1 жніўня памятаюць, як перад закрыцьцём сэсіі я сказаў: «Сойм і іншыя органы працуюць надалей да другой сэсіі Зьезду. Ці будучь прырэчаны?» Прырэчаныяў не было.

Наконт магчымае рэарганізацыі дзеяньняў і існаваньня Фронту і наконт датаў зьездаў. Старшыня, на жаль, ня вынес сваіх прапановаў ні на Сойм, ні на Управу, ні на Рэвізійную камісію, не было афіцыйнай прапановы абмеркаваць гэта ў нізавых структурах.

Як можна прымаць рашэньне па такім кардынальным пытаньні, якое старшыня называў «новым адзінствам», усебакова яго не абмеркаваўшы легальнымі органамі руху ды партыі? Адзінства ж *новае*, а ўвядзеньне новага заўсёды патрабуе ўсебаковага аб-

меркаваньня. Магу сказаць, што 4 намесьнікі Старшыні руху і Партыі лічаць, што трэба захаваць status quo. Гэта клічаць і многія рэгіянальныя кіраўнікі, шараговыя фронтаўцы (тэксты некаторых зваротаў вам знаёмыя). Падзелу – або новага адзінства – пакуль што не падтрымалі Соймы руху і Партыі, што праходзілі 11 верасьня, а ў паседжаньні ўдзельнічалі і праф. Анатоля Грыцкевіч, і Артур Вольскі, і праф. Алесь Астроўскі, і Мікола Пачкаеў, і Іван Саверчанка, і Яўген Скочка, і многія іншыя! Як можна ўсё гэта ігнараваць? Чаму нельга нармальна сабрацца ў вызначаны Соймам тэрмін 30-31 кастрычніка (наступны Сойм можа дату й зьмяніць, калі трэба) і вырашыць пытаньні: хто набярэ большасьць, той і будзе мець прыярытэт перад меншасьцю. Ніхто не зьбіраецца палітычна зьнішчаць сп. Пазыняка: як толькі ён будзе мець магчымасьць апэратыўна кіраваць Фронтам і Партыяй, гэтая магчымасьць будзе дадзена праз скліканьне нечарговых зьездаў. За правядзеньне асобных зьездаў руху й Партыі сёй-той ў Маскве атрымае зоркі на пагоны – пра гэта забываць ня трэба!

Шаноўныя сябры!

Удумайцеся, чым вам давядзецца займацца ў бліжэйшы час: падзелам пячатак, сядзібаў, дакумэнтаў, маёмасьці і, самае галоўнае, — сяброў! Гэта выб'е Фронт з працоўнай каляіны надоўга, калі не назаўжды – успомніце і заклік маладафронтаўцаў. Проста дзяліць на паперы, у жыцці гэта – адны канфлікты, адзін распад. Я пацвярджаю свой цьвёрды намер дзеля кансалідацыі не ўваходзіць у склад наступнага Сойму. Хай тое самае зробіць, напрыклад, і спсп. Папкоў, Крыварот, Чэхольскі, Халыка, яшчэ хто. Няхай новае кіраўніцтва знойдзе баянс узаемадэманьняў.

І апошняе. Я быў адным з тых кіраўнікоў Фронту, што выказвалі занепакоенасьць і незадаволенасьць ня выверанымі юрыдычна дзеяньнямі сп. Ганчара падча прэзыдэнцкай кампаніі ў сакавіку-траўні гт.; гаварыў гэта яму афіцыйна ад імя Фронту, падпісваў пісьмовыя пратэсты.

А цяпер адкажыце на пытаньне — чым жа лепш дзеяньні тых, хто праз парушэньне Статуту імкнецца правесці патрэбныя ім рашэньні ў Фронце?

Добра і лягічна пабудаваныя артыкулы пра «нацыянальна-вызвольную» і «каляніальную апазыцыю», апублікаваныя сп. Пазыняком, сп. Старчанкам, разасланыя сп. Папковым па фронтаўскіх структурах. Усё вельмі гладка і прыгожа. Але задумайцеся: чаму прадстаўнікі «каляніальнай апазыцыі» сядзяць працяглы час у турме, зьнікаюць пры нявысьветленых абставінах, а прызнаны лідэр нацыянальна-вызвольнага руху інфармуе 14 верасьня лукашэнкаўскі Мін'юст, што Баршчэўскі ўжо, маўляў, не выканаўца абавязкаў старшыні. Неяк дробязна ўсё гэта і не падобна, далібог, да нацыянальна-вызвольнага руху.

Будзьце разважлівыя і... асьцярожныя, бо ламаць, як кажуць, не будаваць – тым больш, калі ня менш як дзесяць разоў ісьціна была парушана.

Думаю, што гэты сход будзе карысным сэмінарам на тэму «Што такое Статут дэмакратычнай арганізацыі і як яго выконваць».

Дзякуй.

Я, Рыгор Барадудлін, прызнаю Статут БНФ «Адраджэньне» і Статут Партыі БНФ бяз усялякіх зьменаў і ў тым ліку ў назове партыі. Гатовы працаваць у Фронце й ягоных органах, калі Зьезд Партыі і руху пройдуць адначасова і выбяруць агульнае кіраўніцтва. Я быў, ёсьць і буду супраць расколу Фронту. Ні пры якіх варыянтах. Толькі адзінства – нашая сіла!

Рыгор Барадудлін
28.IX.99
Менск

Я, Рыгор Барадудлін, прызнаю Статут БНФ «Адраджэньне» і Статут Партыі БНФ бяз усялякіх зьменаў і ў тым ліку ў назове партыі. Гатовы працаваць у Фронце й ягоных органах, калі Зьезд Партыі і руху пройдуць адначасова і выбяруць агульнае кіраўніцтва. Я быў, ёсьць і буду супраць расколу Фронту. Ні пры якіх варыянтах. Толькі адзінства – нашая сіла!

Рыгор Барадудлін
28.IX.99
Менск

Дакумэнты

Кіраўніцтву Беларускага Народнага Фронту

Шаноўныя сябры!

Асобныя сябры БНФ, спасылаючыся на наш адкрыты ліст, абвінавачваюць тых, у аднас каго мы не накіравалі ніякай заўвагі. Хачу яшчэ раз падкрэсьліць, што Грамада заўсёды ставілася і ставіцца зь вялікай павагай да Фронту як арганізацыі, якая заўсёды ішла ў авангардзе барацьбы за беларускую незалежнасьць. БСДГ ні ў якім выпадку не зьбіраецца ўмешвацца ва ўнутраныя справы Фронту і спадзяецца, што лідэры БНФ у гэты складаны для нашай Бацькаўшчыны час здолеюць пераадолець дроб-

ныя амбіцыі і захаваць адзінства.

Спадзяюся, што кіраўніцтва БНФ адлюструе сваю прынцыповасьць ня толькі ў дыскусіях з грамадоўцамі і не ў самазабойчым абвінавачваньні адзін аднога, а зойме канкрэтную і прынцыповую пазыцыю па пытаньні стаўленьня да перамоваў з рэжымам, а пры адпаведных умовах і на саміх перамовах.

Старшыня Цэнтральнай Рады Беларускай сацыял-дэмакратычнай Грамады
Станіслаў Шушкевіч

Прамакол паседжаньня рэвізійнай камісіі Партыі БНФ 25 верасьня 1999 г.

У складзе камісіі 4 сябры.

Прысутнічалі:

Ілюкевіч У. – старшыня

Сябры камісіі

Бартлаў Л.

Мухіна Л.

Адсутнічаў: Жданюк З.

Парадак дня:

1. Падрыхтоўка да 4 зьезду партыі БНФ.

Слухалі:

Аб дакладзе Рэвізійнай камісіі Партыі БНФ IV зьезду Партыі БНФ.

Па пытаньні выступілі:

Ул. Ілюкевіч, які праінфармаваў сяброў камісіі пра рашэньне сойму Партыі БНФ ад 11 верасьня 1999 г. аб прызначэньні новай даты IV зьезду Партыі БНФ на 30-31 кастрычніка 1999 г. і аб неабходнасьці падрыхтоўкі новага дакладу камісіі з улікам часу, што прайшоў пасля папярэдняе на-

значанай даты зьезду.

Л.Мухіна, якая прапанавала выступіць на зьездзе 30-31.10.1999 г. з дакладам ад імя Рэвізійнай камісіі Партыі БНФ старшыні камісіі сп. Ілюкевічу У.

Л. Бартлаў, які падтрымаў прапанову Л.Мухінай.

Вырашылі:

1. Даручыць старшыні Рэвізійнай камісіі Партыі БНФ сп. Ілюкевічу У. выступіць з дакладам ад імя камісіі на IV зьездзе Партыі БНФ, які адбудзецца, у адпаведнасьці з рашэньнем Сойму Партыі БНФ, 30-31 кастрычніка 1999 г.

Вынікі галасаваньня.

«За» – 3,

«Супраць» – 0,

«Устрымаўся» – 0.

Старшыня камісіі У. Ілюкевіч
Сябры камісіі: Л. Бартлаў, Л. Мухіна

Прэс-канфэрэнцыя кіраўніцтва Кансэрватыўна-хрысьціянскай партыі Беларускі Народны Фронт

пачатак на стар. 2

Самае шырокае прадстаўніцтва ў нас было, былі прадстаўнікі з усіх вобласцяў, фактычна больш за 100 раённых і гарадзкіх нашых структураў. І гэта таксама вельмі важны паказчык, што людзі разумеюць сытуацыю, якая адбываецца, і разумеюць, што палітыкай трэба займацца больш прафэсійна. Грамадзкі рух — гэта адно, а палітычная партыя — гэта іншае. Людзі на месцах гэта ўсвядомілі.

Учора пасля Зьезду быў праведзены Сойм, на якім сфармавана Управа Партыі БНФ. Адкажным сакратаром Управы Партыі БНФ прызначаны Анатоль Крываўрот. Таксама на паседжаньні Сойму прызначаны тры дзеючыя сакратары — Віктар Каролік, Уладзімер Раманцоў і Алесь Чэхольскі. Далей, я думаю, будзе пашырацца кола сакратарыату.

Пытаньне: — *Ці лічыце вы, што ўчарашні Зьезд стаў арганізацыйным афармленьнем расколу калісьці існуючага адзінага Фронту, бо вашыя ўнутрыфронтаўскія апанэнты ня ўдзельнічалі ў гэтым Зьездзе? Ці будзеце Вы ўдзельнічаць у Зьездзе, які прызначаны на 30 кастрычніка?*

Юры Беленькі: — Шаноўнае спадарства! Я думаю, што тая інфармацыя, што даў сп. Чэхольскі, ясна сьведчыць аб тым, што на Зьездзе практычна быў прадстаўлены ўвесь спэктар Партыі Беларускага Народнага Фронт — ядро, бальшыня нашай партыі. Той факт, што прысутнічалі асобы, якія зьяўляюцца маральным сумленьнем Беларусі, той факт, што ў вельмі добрай сяброўскай атмасфэры прайшоў гэты Зьезд, што была прынятая Праграма і ўнесены тая ўдакладненьні, якія часам не спрыялі працы Беларускага Народнага Фронт як арганізацыі, як партыі. Вы ўсе ведаеце, што ў апошні год, асабліва, у нас былі пэўныя праблемы. Гэта гаворыць, што хутчэй наадварот — мы выйшлі на новы якасны ўзровень у рэструктурызацыі работы нашай арганізацыі. Адбылася рэструктурызацыя, дзе, калі раней аснова была — гэта рух Беларускі Народны Фронт «Адраджэньне», то цяпер аснова — гэта зьяўляецца партыя, што, фактычна, de facto і было. Думаю, што вы ня будзеце аспрэчваць, што аснова дзейнасьці была ўсё ж палітычная, хаця мы ніколі не адмаўлялі культурніцкую, асьветніцкую, экалягічную і г. д. дзейнасьць. Таму я не магу зараз сказаць, як пойдучь далей працэсы, але асабіста я вельмі ўсьцешаны, як учора прайшоў Зьезд і што так добра і з разуменьнем, галоўнае — канструктыўна, адбывалася абмеркаваньне і Статуту, і Праграмы. Была бачная вельмі вострая зацікаўленасьць людзей, што гэтыя змены вельмі наспелі, што патрэба была велізарная ў тым, каб упарадкаваць гэтыя адносіны ў руху і партыі. І таму гэта дае нам вельмі

добры аптымізм, што гэта стане асновай пераўтварэньня для таго, каб наш рух не калоўся, а, наадварот, набіраў абароты і разьвіваўся. І плён ад нашай дзейнасьці пасля такой рэструктурызацыі, на мой погляд, будзе нашмат больш.

Пытаньне: — *Ці будзеце Вы ўдзельнічаць у Зьездзе?*

Юры Беленькі: — Натуральна, таму што Зьезд ня скончыў сваёй працы. Зьезд БНФ «Адраджэньне» прыпыніў працу, правёў толькі першую сэсію. Нам трэба яшчэ вырашыць шмат пытанняў на Зьездзе грамадзкай арганізацыі — даабраць Сойм, намесьнікаў і г. д. Кіруючыя органы ў нас яшчэ не сфармаваныя — абраны толькі старшыня.

Аляксандр Чэхольскі: — Я хацеў дадаць, што дата правядзеньня Зьезду будзе яшчэ ўдакладняцца пры перамовах, таму што гэта яшчэ не канчаткова...

Мікалай Анцулевіч: — Там накладка ж зь Дзядамі...

Аляксандр Чэхольскі: — Там ёсьць акцыі, у якіх заўсёды мы ўдзельнічаем — гэта Дзяды, і таму я думаю, што менавіта па даце правядзеньня другой сэсіі Зьезду пры правядзеньні адпаведных перамоваў гэта дата будзе ўдакладнена. Гэта яшчэ не канчатковы варыянт, хачу зьвярнуць вашу ўвагу.

Мікалай Анцулевіч: — Я яшчэ хачу дадаць наконт атмасфэры Зьезду. Ня трэба думаць, што нейкая там у нас унутраная апазыцыя ёсьць. Можа, лічыць нехта, што яна ёсьць, але сама атмасфэра гаварыла аб тым, што гэтак званых апанэнтаў нават ні разу не ўзгадвалі, не пэрсаніфікавалі па прозьвішчах нават. Увогуле, словаў «апазыцыя», «супрацьстаяньне» — і не было. Ніякага параўнаньня са Зьездам рухаўскім, які паўтара месяца таму адбыўся. Калі сказаць, то адзін раз толькі прозьвішча аднаго з апанэнтаў узгадвалася і то ў пляне канстатацыі яго дзеяньняў, не ў адмоўным пляне нават. Пагэтану атмасфэра зусім іншая была, чым на тым Зьездзе ў жніўні месяцы.

Пытаньне: — *Ці ўжо вырашана, якім чынам будуць будавацца далейшыя адносіны вашай партыі зь іншымі кіраўнікамі Фронту, якія не прынялі ўчора Зьезд? Як гэтае пытаньне можа быць вырашанае?*

Юры Беленькі: — Перш чым адказаць на гэтае пытаньне, я хацеў прайнфармаваць шаноўных журналістаў. Вы ведаеце, сапраўды, у нас узніклі менавіта арганізацыйныя пытаньні. Дарэчы, на Зьездзе канстатавалася, што мы павінны стварыць моцную арганізацыйную камісію, якая б займалася гэтымі пытаньнямі. І калі выдавочна стала, што па многіх нашых акцыях праца буксе, ёсьць праблемы, пачаўся пошук, як з гэтай сытуацыі выйсці. І тут, канешне, розныя былі падыходы. Нехта бачыў пры-

чыну ў тым, што наш старшыня знаходзіцца за межамі Беларусі. Другая частка шукала іншых падыходаў, больш канструктыўных, каб знайсьці аптымальную мадэль функцыянаваньня нашай арганізацыі. І, можа вы памятаеце, калі яшчэ напярэдадні Зьезду нашага руху пачалі паступаць прапановы, у прыватнасьці ад апанэнтаў Зянона Пазьняка сп. Фёдарова, іншых, паступілі прапановы аб удакладненьні функцыяў. І гэта, у прынцыпе, лягічна было б. У нас, скажам, у нашых дакумэнтах не было такога вызначэньня функцыяў, пэрсанальных абавязкаў і г. д. старшыні і астатніх структураў. Выдавочна, што такая патрэба была. І было прапанавана ўдакладніць функцыі Пазьняка, прычым абмежаваць яго такім чынам, каб ён займаўся стратэгічнымі пытаньнямі, пытаньнямі агульнапалітычнымі, пытаньнямі замежнай палітыкі, і каб быў створаны Палітычны камітэт у Беларусі, які б больш актыўна вырашаў пытаньне тут, менавіта ў Беларусі.

Вось такая прапанова паступіла да Зянона Пазьняка. І Зянон Пазьняк гэтую прапанову прыняў. Самае дзіўнае, што потым адбылося. Калі Зянон прыняў прапанову сваіх апанэнтаў, ведаеце, гэта было друкаванае, апанэнты тады прапанавалі іншую мадэль, якая гучала прыкладна так, што Зянон Пазьняк павінен стаць толькі ганаровым старшынём без аніякіх рэальных рычагоў уплыву на арганізацыю. Тады ўжо тут не пагадзілася большая частка, бяру сьмеласьць такое сказаць, большая частка ня толькі кіраўніцтва, але й шарагоўцаў Фронт. Ведаючы якасьці, дзелавыя здольнасьці Зянона Пазьняка, яго аналітычны розум, палітычную інтуіцыю і г. д. Выкідаць за борт гэтага чалавека было б, па-рускі кажучы, «таким расточительством», такой асобай, можа быць, кожная партыя магла б ганарыцца, а тут прапануецца проста за борт!

Натуральна, што гэтая прапанова не магла быць прынятай. Тады, калі гэтая прапанова была адкінутая, Зянон Пазьняк прапанаваў іншую мадэль — стварыць Кааліцыю БНФ на канфэдэратыўных умовах. У нас ёсьць адзінства мэтай, але ёсьць іншыя падыходы да таго, як рэарганізаваць нашу працу, каб гэтых мэтай дасягнуць. На мой погляд, гэта была вельмі добрая ідэя. Калі мы ідзем рознымі шляхамі, але каардынуем сваю дзейнасьць, узгадняем і дасягаем яе. Але чамусьці гэта было патрактавана як прапанова расколу.

Магу сказаць, што пасля першай, пасля другой прапановы мы апанэнтам прапаноўвалі — дайце свае прапановы! Што ж рабіць, выдавочна, што напярэдня дзейнасьць кульгала на абедзьве нагі, былі праблемы, усім выдавочныя. Дайце які плян рэструктурызацыі, што з вашага боку? Нічога. Нічога!

Навіны

РАДАЎ БЕЛАРУСКАГА НАРОДНАГА ФРОНТУ "АДРАДЖЭНЬНЕ"

№ 7, верасень 1999 г., накпаг 299 асобнікаў
Распаўсюджваецца бясплатна на правах
унутранай дакумэнтацыі.

У нумары скарыстаная выява Пагоні з тытульнага аркуша Статута Вялікага Княства Літоўскага 1588 г.

Аграс для паставаньня: 220006, Менск, а/с 27

E-mail: bpf_news@politician.com

в.а. рэдактара Віктар Івашкевіч